

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/757/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

242/2012. (VII. 23.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ (továbbiakban: panaszos) 2011. december 7-én előterjesztett panasza alapján indult eljárásban a 2012. július 23-án – Dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. december 7-én először elektronikus úton fordult a Testülethez, majd azt követően több beadványt küldött meg a Testület felé, illetve elektronikus úton előterjesztett panaszát 2011. december 28-án aláírásával is megerősítette, végül a Testület által feltett kérdésekre 2012. május 6-án kelt beadványában tételesen is válaszolt.

I.

1) A panaszos által megküldött beadványok szerint, öt éve elvált férjétől 40 évi házasság után, majd tartásdíj megemlése miatt bírósági eljárás indult. Ezért 2011. december 2-án a tartásdíj felemelése tárgyában egy bírósági tárgyaláson vett részt a panaszos. Előadása szerint a tárgyaláson a bíró a panaszos személyét és eljárását illetően számtalan negatívumot sorolt fel, többek között, azt hogy „orvos szakértő kellene” számára. A panaszos elsőként megküldött elektronikus beadványában a következőképpen fogalmazott: „Ezután én sötétbe borultam ill. elsötétült előttem a világ egy percre és két kézzel csak a bírói pulpitus korlátjára csaptam!”. A

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

panaszos magatartását azzal indokolta, hogy őt már megannyiszor visszautasították, „kekeckedtek” vele, ezért érthető módon elvesztette türelmét. A panaszos előadta, hogy ajzószerekkel nem él, egész életében tisztességes és becsületes volt.

A történetek után biztonsági őrök ragadták meg karját, majd a földön akarták vonszolni, de végül valahogyan a földszintre értek. A panaszos megkérdőjelezte a biztonsági őrök fellépésének jogszerűségét. A beadványaiban három eljáró biztonsági őrről illetve két intézkedő rendőrrel tett említést a panaszos.

A panaszos előadta, hogy „hazugság mi a szabaduló iratban áll”, azaz az, hogy a panaszos üvöltözött volna. Kijelentette, hogy ő sehol sem üvöltözött. A panaszos értetlenül állt 72 óras elzárása előtt, amelynek indokát nem ismerte. Az őrizetbe vételével kapcsolatosan számtalan sérelmet fogalmazott meg: „elzártak, koszba, mocsokba, fertőbe, dohszagba, gezarollal hintett cellába, WC-be?”, továbbá, hogy elvették „életmentő gyógyszereit”, valamint több személyes tárgyát. A panaszos kifogásolta, hogy két gyógyszert nem megfelelően kapta meg, állítása szerint a két gyógyszer („Zantac”, „Spriva”) bevétele között két órának el kell telnie, máskülönben rontják egymás hatását. A panaszos értetlenül állt azon tény előtt is, miszerint őt kétszer levetkőztették. A panaszos sérelmezte, hogy ügyvédet nem kapott, holott követelte azt. A panaszos szerint jogtalanul került „gyilkosok közé a pokolba”, illetve azon véleményének adott hangot, hogy ő garázdaságot nem követett el.

A panaszos számos, terjedelmes beadványában nehéz életéről, anyagi problémáiról valamint rossz egészségi állapotáról, asztmájáról számolt be. Sérelmezte továbbá a bíróság munkáját, illetve kérte a Testületet a nyomozással kapcsolatosan tájékoztatásra.

2) A panaszos 2012. május 6-án kelt levelében a Testület által feltett kérdésekre a következő, az ügy megítélése szempontjából releváns információkkal egészítette ki panaszát.

A panaszos előadta, hogy a biztonsági őrökön kívül két rendőr intézkedett vele szemben, valamint, hogy a bíróság épületének aulájában ilyen sok embert még nem látott, szerinte mindenki „röhögött” rajta. A panaszos előadta, hogy talán a városi rendőrkapitányság beosztottjai intézkedtek vele szemben 2012. december 2-án, kb.10 óra után. A tárgyalás 9 óra 30 perckor kezdődött.

A panaszos előadta, hogy sem a bíróságon, sem a rendőrségen nem közöltek vele semmit. A panaszos itt jegyzete meg, hogy a bíró 10.000,- Ft-ra megbüntette, a megyei orvos nevetett rajta, „empátiája hiányában volt”. A panaszos vérnyomását orvos mérte meg, és megállapította, hogy az „170/?” magas. A panaszos hozzátette, hogy a tárgyaló teremben 200 is lehetett vérnyomása, hiszen sötétségbe borult előtte minden, sok hatása alá került, mivel a bíró igaztalan és valótlan állításokat vágott fejéhez.

A panaszos úgy nyilatkozott, hogy a vele szembeni intézkedés okát nem ismeri. Fogvatartásáról december 5-én 11 órakor kapott egy igazolást. Lányát a rendőri intézkedésről nem értesítették, őt még a panaszos hívta fel a bíróságon azzal, hogy a rendőrségre viszik.

Azon kérdésre, hogy orvosi vizsgálatára sor került-e, a panaszos – a vérnyomása megmérésén kívül – nemmel felelt.

„Levetkőztetésével” kapcsolatosan feltett kérdésre (amelyre a panaszos valamely korábbi beadványában utalt) úgy reagált, hogy az elzárásnál került arra sor, kétszer tíz órán belül. Két hölgy gumikesztyűvel fogta a panaszos ruháit, de a panaszoshoz nem értek hozzá, ekkor vették el „mindenét” és vitték a „zárkába” 72 órára. A panaszos itt rögzítette, hogy lánya telefonált a rendőrségre, ahol közölték vele, hogy a panaszos 72 órán keresztül senkivel sem találkozhat és beszélhet.

A panaszos számtalan, az őrizetével kapcsolatos körülményt kifogásolt, így például, hogy a zárka, ahova bezárták dohos volt, hogy amikor asztma gyógyszereit kérte szombaton, azokat nem kapta meg.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a M. Rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) A panaszos előállítására végrehajtásáról szóló 2011. december 2-án kelt jelentés szerint a panaszost a fenti napon 11 óra 5 perckor a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdés első fordulata alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján, mint személyi szabadságában korlátozott személyt átvizsgálták, továbbá a 33. § (2) bekezdés f) pontjának második fordulatára tekintettel – azaz akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható – előállították. A személyi szabadság korlátozásának helyszíne a bíróság volt. Az intézkedés során kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírása szerint az intézkedő rendőr a városi bíróságon azért jelent meg, mivel oda egy személlyel szemben intézkedést kértek.

Az eljáró rendőr a helyszínen felvette a kapcsolatot a bíróság biztonsági szolgálatának vezetőjével (a továbbiakban: biztonsági szolgálat vezetője), aki elmondta, hogy a panaszos a 9 óra 30 perctől kezdődő tárgyaláson vett részt a 117-es tárgyaló teremben, illetve, hogy a tárgyalást vezető bírónő értesítette őt arról, hogy a panaszos a tárgyaláson folyamatosan ordibál és zavarja a tárgyalás menetét. Emiatt a bíróság biztonsági szolgálatának vezetője beült a tárgyalóterembe és többször felszólította a panaszost, hogy az „ordibálást” fejezze be. A panaszos egy darabig ennek eleget tett, majd újra ordibálni kezdett majd a bírónő asztalához lépve elkezdte azt ököllel ütni. A panaszost ekkor kivezettette a teremből, mivel nem volt hajlandó önként távozni, ezért a karjánál megfogva kikísérte a teremből.

Az intézkedő rendőrök helyszínre érkezésekor a panaszos a folyamatosan kiabált, és azt többszöri felszólításra sem hagyta abba. Az intézkedő rendőr meghallgatta a tárgyalást vezető bírónőt, aki a biztonsági szolgálat vezetője által elmondottakat erősítette meg, továbbá kiegészítette azzal, hogy a panaszos ordibálásának egy részéről hangfelvételt készített, mely a bíróságon lementésre fog kerülni. A tárgyaláson részt vett továbbá a panaszos volt férje, illetve egy további személy. Ők szintén a biztonsági szolgálat vezetője által előadottakat erősítették meg, mást az ügyvel kapcsolatban elmondani nem tudtak. Az eset kapcsán meghallgatásra került egy további személy, aki elmondta, hogy három tárgyalóteremmel arrébb volt egy tárgyaláson és odáig hallotta a panaszos kiabálásait. Ezt követően kiment a

folyosóra, hogy megnézzé, honnan jön az ordibálás. Ekkor látta, amint a panaszost a biztonsági szolgálat vezetője kikíséri a 117-es tárgyalóteremből.

Az intézkedő rendőr az ügyeletvezetőt tájékoztatta a történetekről, majd utasítására a panaszost a megyei rendőr-főkapitányság orvosi rendelőjébe szállította. Ott megállapították, hogy a panaszos fogdában elhelyezhető. Ezt követően a panaszost szolgálati gépkocsival, 5 km megtételével sérülés és panaszmentesen városi rendőrkapitányságra előállította.

Az eljáró rendőr megjegyezte, hogy a panaszos az előállítása során, az orvosi rendelőben illetve az előállító helyiségbe való befogadásakor is folyamatosan kiabált, viselkedése kritikán aluli volt.

A panaszosnak az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról kiállított tájékoztatót, illetve az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a jogairól és kötelezettségeiről írásos tájékoztatót megkapta.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, átvizsgálása és előállítása jogszerű és szakszerű volt, illetőleg az megfelelt az arányosság követelményének.

A jelentést két intézkedő r. őrmester írta alá.

2) Az intézkedő két r. őrmester 2012. január 27-én kelt kiegészítő jelentése a következő többletinformációt tartalmazza.

Az intézkedés megkezdésekor a panaszosnak az intézkedő rendőr napszaknak megfelelően köszönt, nevét, rendfokozatát, szolgálati helyét, jelvéyszámát, illetve az intézkedés megkérdésének okáról tájékoztatta. A panaszos mindeközben kiabált, a rendőr szavába vágott, azt többszöri felszólítás ellenére nem hagyta abba. Az intézkedő rendőr az ügyeletvezetőt tájékoztatta a történetekről, aki azt az utasítást adta, hogy a panaszost állítsák elő, mivel elzárással is sújtható szabálysértést követett el. A panaszossal közölték, hogy szabálysértést követett el és az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja második fordulata alapján a rendőrkapitányságra előállítják. A panaszos ekkor is folyamatosan magából kikelve kiabált, Részére a tájékoztatót többször elismételték, mivel folyamatosan a rendőr szavába vágott. A panaszost idős korára tekintettel és mivel elmondta, hogy különböző betegségei vannak, ezért először a megyei rendőr-főkapitányság orvosi ügyeletére szállították.

A panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, vele szemben nyugodtan, udvariasan beszéltek. A gépkocsiba való ki- és beszállásnál segítségbe részesült, illetve csomagjait kérésére az intézkedő rendőr vitte, hogy ne erőltesse meg magát a panaszos.

A mindkét intézkedő rendőr által aláírt jelentés a következőképpen zárult: „Nevezett által tett panaszt az intézkedés ellen nem értem, mivel mindvégig a magatartási normák illetve a szolgálati szabályzatban leírtak alapján jártam el.”

3) A M. Rendőrkapitányság vezetője a Testület által feltett kérdésekre 2012. január 30-án kelt tájékoztatásában a következő felvilágosítást nyújtotta.

Az intézkedés jogalapjaként azt jelölte meg, hogy 2011. december 2-án 10 óra 48 perckor egy r. zászlós telefonon jelentette a rendőrkapitányság közrendvédelmi osztályának ügyeleti csoportja részére, hogy a bíróság biztonsági szolgálata kért rendőri intézkedést egy személlyel szemben.

A panaszos a fent megjelölt napon tárgyaláson vett részt a városi bíróságon. A tárgyalás ideje alatt a panaszos a bírónő többszöri felszólítása ellenére folyamatosan közbekiabált és nem hagyta beszélni a bírónőt, megemelte a hangját úgy, hogy az a szomszédos tárgyalóteremben is hallható volt. A tárgyalás folyamán a fogalmazó előtti asztalra többször ráütött, majd a bírói pulpistust mindkét kezét használva ököllel ütötte.

A tárgyalóteremben tartózkodó biztonsági szolgálat vezetője a bírónő kérésére a panaszoshoz lépett és bal csuklójánál és bal karjánál megfogva elvezette a bírói asztal elöl. Tekintettel a személy idős korára és, hogy ne keletkezzen rajta sérülés, kezét elengedte és felszólították, hogy szedje össze „holmiját” és tájékoztatták, hogy kikísérik az épületből. Azonban a panaszos nem volt hajlandó távozni az épületből, folyamatosan trágár szavakkal illette a bírót, a bíróságot és a biztonsági szolgálat vezetőjét. A biztonsági szolgálat vezetője az időközben megérkező másik biztonsági őrrrel levezette a panaszost az épület aulájába, ahol rendőrt hívtak.

Miután a bírósági tárgyalóteremből a panaszost a biztonsági őrök kikísérték, a panaszos a folyosón, illetve az épület aulájában is folyamatosan kiabált, szidalmazta az őroket és a bíróságot.

A panaszos cselekménye – amelyet a városi bíróság folyosóján és aulájában követett el – alkalmas volt a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 142/A. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő garázdaság szabálysértésének a megállapítására. Az ügyeletvezető utasítást adott a panaszos – az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja második fordulata alapján történő – előállítására, tekintettel arra, hogy elzárással is sújtható szabálysértést követett el.

A panaszos előállítása 2011. december 2. napján 11 óra 5 perckor vette kezdetét, és az őrizetbe vétel tényét egy r. főhadnagy 13 óra 45 perckor hirdette ki. Arra a kérdésre, hogy a panaszos előállításának meghosszabbítására sor került-e, a rendőrkapitányság vezetője úgy reagált, hogy nem, tekintettel arra, hogy a panaszos őrizetbe vétele nyolc órán belül megtörtént. Az előállítás – őrizet – időtartamáról az igazolást egy r. alezredes állította ki, amelynek átvételét a panaszos aláírásával igazolta.

A panaszos szóbeli tájékoztatása jogai és kötelezettségei vonatkozásában megtörtént. A fogvatartott tulajdonát képező és fogva tartása során magánál tartott tárgyakról jegyzőkönyv készült, amelyet a panaszos aláírásával igazolta.

Arra a testületi kérdésre, hogy a panaszos előállítása során kért-e és kapott-e élelmezést, a rendőrkapitányság vezetője azt a választ nyújtotta, hogy a rendelkezésre álló egynapi étkezés vonatkozásában készült szolgálati jegyek és a saját fogdában elhelyezett fogvatartottokról készült napi jelentések alapján megállapítható, hogy a panaszos ellátásban részesült, élelmezést külön nem kért.

Azon kérdésre, hogy biztosították-e a panaszos számára hozzátartozója vagy más személy (jogi képviselő) kiértesítését, illetve, hogy arra milyen módon került sor, a rendőrkapitányi tájékoztatás a következőket tartalmazza. Az őrizetbe vétel elrendeléséről szóló határozat rögzíti, hogy a panaszos lánya telefonon érdeklődött édesanyja felől, akivel az ügyeletes tiszt közölte édesanyja őrizetének tényét. Ugyanezen határozat szerint a panaszos kérte, hogy részére a rendőrkapitányság védőt rendeljen ki, figyelemmel arra, hogy meghatalmazott védővel nem rendelkezik. A védő kirendelése ugyanezen a napon megtörtént. A panaszos 2012. december 3-án kérte ügyvéde értesítését, mert beszélni szeretett volna vele. Az ügyeletes tiszt az ügyvédet telefonon felhívta, aki azt a tájékoztatást adta, hogy vidéken tartózkodik, csak december 4-én délután fog visszaérkezni a városba és csak akkor áll módjában védencével beszélni.

A panaszos az előállításakor jelezte, hogy asztmás betegségben szenved. A befogadaskor készült orvosi véleményben megjelölésre került, hogy milyen gyógyszereket, milyen mennyiségben és milyen rendszerességgel kell szednie, mely alapján a gyógyszerek adagolása az ott tartózkodásának ideje alatt megtörtént. A panaszos a gyógyszerek átvételét aláírásával igazolta.

Azzal kapcsolatosan, hogy milyen körülmények között zajlott a panaszos előállítása, valamint, hogy előállítás ideje alatt milyen bánásmódban részesült, a rendőrkapitányság vezetője a következő felvilágosítást nyújtotta. Miután a bírósági tárgyalóteremből a panaszost a biztonsági őrök kikísérték, és a helyszínen az intézkedő kollégák megjelentek, a panaszosnak napszaknak megfelelően köszöntek. Nevüket, rendfokozatukat, szolgálati helyüket és jelvéyszámukat megjelölték, az intézkedés kezdetének okáról tájékoztatást adtak. Ezen idő alatt a panaszos folyamatosan kiabált, a kollégák szavába vágott, amelyet többszöri felszólításra sem hagyott abba, szidalmazta az őröket és a bíróságot. Az ügyeletes vezető utasítása az volt, hogy a panaszost elő kell állítani, tekintettel arra, hogy elzárással is sújtható szabálysértést – garázdaságot – követett el. A panaszossal közölték, hogy szabálysértést követett el, és az Rtv. 33. § (2) bekezdés j) pont második fordulata alapján elő fogják állítani. A panaszos ekkor is folyamatosan magából kikelve kiabált. A tájékoztatást az eljáró rendőrök többször megadták. A panaszos elmondta, hogy különböző betegségei vannak ezért a megyei rendőr-főkapitányság orvosi ügyeletére szállították, ahol megállapítást nyert, hogy a panaszos fogdán elhelyezhető, így a rendőrkapitányságra előállították.

Az előállítás során a személlyel szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. Vele mindvégig udvarias, nyugodt hangnemben beszéltek. A gépkocsiból való ki- és beszállásnál kérésére segítettek neki, csomagjait is a rendőrök vitték, hogy ne erőltesse meg magát.

A panaszos átvizsgálásával, illetve „levetköztetésével” kapcsolatos kérdésre a rendőrkapitányság vezetője úgy reagált, hogy a megyei rendőr-főkapitányság orvosi ügyeletére szállították a panaszost, ahol az orvosi vizsgálat elvégzése során – mely magában foglalta, az orvos kérésére a ruházat levételét – megállapítást nyert, hogy a fogdában elhelyezhető. Ezt követően a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 35. b) pontja értelmében a befogadást végző rendőr a fogdába történő befogadaskor felszólítja az előállított személyt a nála levő tárgyak átadására. Ez a panaszos vonatkozásában is megtörtént. Azonban az alkalmazott fémdetektor a melltartó részénél jelzést mutatott, mely alapján a befogadást végző két, a panaszossal azonos nemű rendőr felszólította a panaszost, hogy a melltartót vegye le magáról. Ennek a panaszos eleget is tett, azonban magáról a teljes felsőruházatot eltávolította.

Végül a rendőrkapitányság vezetője rögzítette a panaszossal szemben intézkedő két r. őrmester adatait.

4) A M. Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály mb. vezetőjének 2012. január 30-án kelt összefoglaló jelentése a rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatásához képest az alábbi többletinformációt tartalmazza.

A panaszos vonatkozásában a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztatóról nyilatkozat, valamint a fogavatartott tulajdonát képező, a fogva tartása során magánál tartott tárgyakról jegyzőkönyv kitöltése megtörtént, melyet aláírásával a panaszos igazolt.

A Szabs. tv. 142/A. § alapján garázdaság szabálysértés elkövetése miatt a panaszos feljelentése 2011. december 2. napján megtörtént. A továbbiakban az ügy előadóját 2011. december 5-én, rövid úton, megkereste a városi bíróság ügyeletes bírója, aki közölte, hogy „álláspontja szerint a cselekmény alkalmas lehet a Btk. 242/B. § (1) bekezdésbe ütköző és a szerint minősülő és büntetendő hatóság eljárásának megzavarása vétség megállapítására, majd mivel véleménye szerint önálló szabálysértés nem valósult meg javasolta, hogy az elkövető előállítása a bíróságra ne történjék meg, a szabálysértési eljárás kerüljön megszüntetésre és intézkedjünk a büntetőeljárás lefolytatására.”

Az ügy előadója ezt követően egyeztetett az igazgatásrendészeti osztályvezetővel, majd a tényállás ismételen átértékelésre került. Ezután 2011. december 5-én a rendőrkapitányság igazgatásrendészeti osztálya a panaszos őrizetbe vételét megszüntette, amelyről a határozatot a panaszos átvette. 2011. december 6-án a rendőrkapitányság igazgatásrendészeti osztálya a panaszossal szemben garázdaság szabálysértés elkövetése miatt indított eljárást szabálysértés hiánya miatt megszüntette, és az iratokat megküldte a városi nyomozó ügyészséghez büntetőeljárás lefolytatása végett.

Az összefoglaló jelentés szerint a panaszos 2011. december 2. és 5. közötti időben a 72 órás őrizetének végrehajtása kapcsán 2011. december 10-én beadványt terjesztett elő. A panaszos „ezen levelében azonban nem hivatkozott olyan körülményre, mely az Rtv. 92. § (1) bekezdés bekezdésben rögzítettek alapján rendőri intézkedés elleni panasznak minősülne. Erre figyelemmel a levél egyéb bejelentésként, ... ált. számon került iktatásra.”

Ezen túlmenően az összefoglaló jelentés arról számol be, hogy a Megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálat 2012. január 11. napján megküldte a Belügyminisztérium Személyi Főosztálya megkeresését a rendőrkapitányságra. A panaszos a Belügyminisztériumnak megküldött levelében a már olyan körülményre is hivatkozott a 2011. december 2. és 5. napja közötti őrizete kapcsán, amely az Rtv. 92. § (1) bekezdésében rögzítettek alapján rendőri intézkedéssel szembeni panasznak minősült. Erre figyelemmel a korábbi általános irat átitkításra került ... számra és a panasz kivizsgálása céljából a közigazgatási eljárást megindították, amelyről a panaszost 2012. január 24-én értesítették.

A rendőrkapitányságra 2012. január 25. napján megérkezett testületi megkeresés alapján megállapíthatóvá vált, hogy a panaszos és lánya panaszát a Testület részére is megküldte kivizsgálás céljából. A mb. osztályvezető ezért javasolta a közigazgatási eljárás felülgesztését

a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. Törvény 32. § (1) bekezdése és az Rtv. 93. § (3) bekezdése alapján.

5) A rendőrség ezen túlmenően továbbította a panaszos előállításánál felvett nyilatkozatot, valamint a szabálysértési őrizetével, befogadásával kapcsolatos dokumentumokat, amely iratok a következő releváns adatokat tartalmazzák.

a) A rendőrség megküldte a rendőrségi előállítás időtartamáról kiállított igazolást, amely szerint a panaszos előállítása 2011. december 2-án 11 óra perckor kezdődött. Az igazolás aláírást sem a panaszos sem a hatóság részéről nem tartalmaz, ezért annak tartalmát a Testület bizonyítékként nem értékelte.

b) A panaszos 2012. december 2-án úgy nyilatkozott egy „Nyilatkozat” elnevezésű dokumentumban, hogy az előállított/elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztató tartalmát megismerte, valamint, hogy egészségügyi problémája, betegsége van. Kézírással rögzítésre került asztmás betegsége.

c) A 2011. december 2-án, 11 óra 40 perckor kelt, a panaszos befogadásakor készített orvosi vélemény szerint a panaszos fogdában elhelyezhető, illetve elkülönítése nem indokolt. Az orvos három fajta gyógyszer adagolásáról intézkedett, illetve javasolt.

d) A őrizetbe vétel elrendeléséről szóló határozat szerint az ügyeletvezető a Szabs. tv. 142/A. § (1) bekezdés szerint minősülő és abba ütköző garázdaság szabálysértésének elkövetésekor tettenért panaszos szabálysértési őrizetbe vételét rendelte el a Szabs. tv. 77. § (1)-(2) bekezdése alapján a gyorsított bírósági eljárás lefolytatásának céljából.

A határozat szerint az őrizetbe vétel 2011. december 2. napján 11 óra 5 perckor kezdődik, és 2011. december 5. napján 11 órakor ér véget.

Az indokolás szerint a panaszos a tárgyi napon 9 óra 30 perctől tárgyaláson vett részt a városi bíróság 117-es tárgyalójában. A tárgyalás menetét ordibálásával folyamatosan zavarta, a bírői pulpitusba többször, ököllel beleütött. A bírónő felszólítására sem volt hajlandó elhagyni a tárgyalótermet, a biztonsági őrök vezették ki. A rendőrök kiérkezésekor is folyamatosan ordibált. A panaszos cselekménye alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást, riadalmat keltsen.

A panaszos aláírásával igazolta, hogy a határozatot anyanyelvén kihirdették 13 óra 45 perckor.

A határozatban a panaszos továbbá úgy nyilatkozott: „Az őrizetbe vételemről kérem értesíteni: nevezett lánya T. T. telefonon érdeklődött édesanyja felől, akivel közöltük az őrizetbe vétel tényét.” A panaszos ezen túl védő kirendelését kérte.

e) A rendőrségi iratok között szerepelt két darab „Nyilvántartó lap”, amelyeket a fogvatartott részére – egyrészt 2011. december 2-án, másrészt 2011. december 3-án – érkezett küldeményekről állítottak ki. A panaszos a két dokumentumon aláírásával igazolta a nyilvántartó lapon felsoroltak hiánytalan átvételét.

f) Az őrizetbe vétel megszüntetéséről szóló határozat indokolása szerint tekintettel arra, hogy a panaszos „által elkövetett cselekmény nem garázdaság szabálysértése, hanem (az ügyben telefonon keresztül történt egyeztetés alapján megállapítható)” cselekménye a Btk. 242/B. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő hatóság eljárásnak megzavarása vétségét meríti ki, ezért a kapitányságvezető a Szabs. tv. 77. § (2) bekezdése alapján azonnali hatállyal megszüntette a panaszos őrizetbe vételét.

A panaszos aláírásával kijelentette, hogy a határozatot vele szóban közölték, illetőleg, hogy annak egy példányát 2011. december 5-én átvette.

g) A szabadulási igazolás szerint a panaszos fogdai elhelyezése 2011. december 2. napján 11 óra 5 perckor kezdődött meg. Elbocsátására 2011. december 5. 10 óra 30 perckor került sor. Az igazoláson a kapitányságvezető aláírása szerepel.

h) A rendőrség mindezeket túl továbbította a Testület felé a letéti tárgyakról felvetett jegyzőkönyvet, a gyógyszerek adagolásáról szóló nyilvántartást, amely dokumentumokat a panaszos aláírt, valamint a védő kirendeléséről szóló határozatot, a szabálysértési őrizetben levő személy rendőrségi fogdába történő befogadására vonatkozó rendelvényt, a fogvatartott szabadlábra helyezéséről szóló rendelvényt, a napi jelentéseket a fogvatartott személyekről, valamint a szabálysértés megszüntetéséről szóló határozatot. A Testület a felsorolt dokumentumok részletes ismertetésétől egyrészt a hatásköri szabályok, másrészt a fentiekben már ismertetett dokumentumokkal való tartalmi egyezőségére tekintettel eltekint.

6) Az ügyben 2011. december 2-án a két intézkedő rendőr által megtett szabálysértési feljelentés a tényállás tekintetében teljes egészében megegyezik az előállítás végrehajtásáról szóló jelentéssel.

7) A rendőrség megküldte a Testület részére az eljárás felfüggesztéséről szóló végzést. A végzés értelmében a hatóság a panaszos által benyújtott panasz alapján folytatott elsőfokú eljárást a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 32. § (1) bekezdésének első fordulata lapján a Testület vizsgálatának befejezéséig felfüggesztette.

8) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta ezen túl a biztonsági szolgálat vezetője által 2011. december 2-án készített jelentést, valamint a bíróság 2011. december 23. napján kelt és a panaszosnak címzett levelét.

a) A biztonsági szolgálat vezetőjének jelentése az alábbiakat tartalmazza.

A biztonsági szolgálat vezetőjének 2011. december 2-án 10 óra 30 perckor egy bírónő kérésére a 117-es tárgyalóba kellett beülnie, mivel az ott tartózkodó panaszos felperes folyamatosan akadályozta az eljárást. A bírónő többször figyelmeztette a fenti személyt, „majd jegyzőkönyvbe vette, hogyha nem viselkedik normális módon, bírsággal sújtja vagy elvezeteti a tárgyalásról”. A panaszos ennek ellenére nem hagyta a bírónőt beszélni, valamint úgy megemelte a hangját, hogy azt a szomszédos tárgyalókban is lehetett hallani. A tárgyalás folyamán a fogalmazó előtt levő asztalra ököllel többször ráütött, majd a bírói asztal előtt álló pulpítust mindkét kezét használva ököllel ütni kezdte. Zárójelben jegyezte meg itt, hogy a tárgyalóban a pulpitus közvetlenül össze van tolva a bírói asztallal. Ekkor a bírónő kérésére a

panaszoshoz lépett a biztonsági szolgálat vezetője és bal csuklójánál fogva, valamint bal karját megfogva, elvezette a bírói asztal elől, ami nem tetszett a panaszosnak, megpróbálta ellökni a biztonsági őrt. Eközben folyamatosan szóban szidalmazta.

Tekintettel a panaszos idős korára, valamint hogy ne keletkezzen rajta sérülés, a biztonsági őr elengedte a panaszos kezét és megkérte, hogy szedje össze a holmiját és menjen vele, kikíséri őt az épületből. Mivel nem volt hajlandó távozni az épületből, folyamatosan trágár szavakkal illette a bírót, a bíróságot, valamint biztonsági őrt is, a biztonsági szolgálat vezetője az időközben a megérkező kollégájával levezette a panaszost az épület aulájába. Eközben folyamatosan kiabált, majd többször is megjegyezte, hogy feljelentést fog tenni, „mert befog kékültni a keze ami már így is kék mivel a volt férje azt megfogta és bekékült”.

A biztonsági őr jelentésében megjegyezte, hogy a panaszos a 122-es tárgyalónál a folyosón egyszer a jobb kezével mellbe ütötte, amit kollégája is látott. Ezek után rendőrrjárórt hívott, akik 11 óra 05 perckor megérkeztek majd a panaszost előállították a helyi rendőrkapitányságra.

b) A bíróság csoportvezetője 2011. december 23-án kelt levelében a panaszost a bíróság elnökéhez benyújtott panaszra kapcsán arról értesítette, hogy a 2011. december 2-án megtartott tárgyalásról készült jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a bíróság végzésével a tárgyalás rendjének megzavarása miatt pénzbírsággal sújtotta, amellyel szemben fellebbezést terjeszthet elő.

III.

A panaszos által előadott sérelmek kapcsán a Testületnek mindenek előtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. rendelkezései értelmében a beadvány vizsgálatára rendelkezik-e jogszabályi felhatalmazással. Ennek keretében a Testület értékelte, hogy a panasz vizsgálatára kiterjed-e a hatásköre.

A Testület eljárását Rtv. a IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

A panaszos számtalan olyan kifogást említett, amely a bíróság illetve a folyamatban levő eljárással kapcsolatosak, illetve több kérdést fogalmazott meg a vele szemben fellépő biztonsági őrök magatartását és intézkedését illetően. A panaszos mindezekon túlmenően szabálysértési őrizetének jogszerűségét is megkérdőjelezte.

A Testület a felsorolt sérelmek kivizsgálásra nem jogosult, illetve nem rendelkezik hatáskörrel sem a bírósági eljárás, sem a biztonsági őrök, ahogy a szabálysértési őrizet jogszerűségének felülvizsgálatára. A Testületnek arra sincsen lehetősége, hogy a panaszos orvosi vizsgálatát végző orvos magatartását értékelje.

A Testület a fentiekre tekintettel valamint a panaszbeadvány alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos előállításának jogszerűségét és indokoltságát.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. § (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz és az 55. §-ának (1) bekezdésében biztosított személyes szabadsághoz való jogát.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy indokoltan döntött-e a rendőrség a panaszos előállítása mellett.

A panaszbeadvány szerint – amely tényadat a rendőrség által megküldött információkkal megegyezik – a panaszos 2011. december 2-án reggel 9 óra 30 perckor tárgyaláson vett részt a városi bíróságon. A panaszbeadvány szerint a bíró valótlan és a panaszos személyét érintő negatív tartalmú állításokat közölt, aminek hatására a panaszos előtt néhány percre elsötétült minden, és két kézzel a bírói pulpitus korlátjára csapott. A panaszos azzal indokolta magatartását, hogy már sok esetben visszautasították őt, illetve „kekeckedtek” vele, ami miatt elvesztette türelmét. Ugyanakkor kifejezetten cáfolta azon információt, miszerint ő a bíróság épületében kiabált. A panaszos állítása szerint biztonsági őrök ragadták meg karját, akik számára ismeretlen módon a földszintre vitték. A panaszos értetlenül állt őrizetbe vételének ténye előtt, állítása szerint az intézkedés okát és célját nem közölték vele, lányát pedig nem értesítették a történetekről.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a két intézkedő rendőr azért jelent meg a városi bíróságon, mert oda rendőri intézkedést kértek egy személlyel szemben. Az intézkedő rendőrök felvették a kapcsolatot a biztonsági szolgálat vezetőjével, aki elmondta, hogy egy tárgyalást vezető bírónő értesítette őt arról, hogy a panaszos a tárgyaláson folyamatosan ordibál és zavarja a tárgyalás menetét. Emiatt ő beült a tárgyalóterembe, ahol többször felszólította a panaszost, hogy hagyjon fel az ordibálással, aminek egy darabig eleget is tett a panaszos. Később újra kiabálni kezdett, majd a panaszos a bírónő asztalához lépett és elkezdte azt ököllel ütni. A rendőrkapitányság vezetőjének, valamint a közrendvédelmi osztály mb. vezetőjének tájékoztatása, továbbá a biztonsági szolgálat vezetőjének jelentése arról is beszámolt, hogy a panaszos mielőtt a bírói pulpitusra ököllel rácsapott volna, többször a fogalmazó előtt lévő asztalra is ráütött. Minden egyes rendőrségi dokumentum, valamint a biztonsági szolgálat vezetőjének jelentése is arról számolt be, hogy a történetek a szomszédos tárgyalótermekben is hallhatóak voltak.

Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatíve sorolja fel az előállítás okait, amelyek közül az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés, úgyszintén az egyéb rendőrségi iratok és jelentések előállítás indokául az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának második fordulatát jelölték meg. A rendőrségi iratok tehát konzekvensen arra hivatkoztak, hogy panaszos előállításra azért került sor, mert vele szemben az eljárás azonnal lefolytatható volt. Ugyanakkor az első számú rendőri jelentés, azaz a panaszos előállításának végrehajtásáról szóló jelentés és a szabálysértési feljelentés történeti tényállásából arra lehet következtetni, hogy a rendőrök, illetve az előállításra utasítást adó ügyeletvezető a tárgyalóteremben tanúsított panaszosi magatartást értékelték úgy, amely alapján az előállítás mellett döntöttek. Ezt támasztják alá azon körülmények, miszerint az intézkedő rendőrök meghallgatták a biztonsági őröket, valamint a tárgyalást vezető bírót és az érintett

tárgyalóteremben tartózkodó két személyt, továbbá egy távolabb eső tárgyalóteremben tartózkodó személyt, akik egyöntetűen a panaszos tárgyalóteremben tanúsított magatartásával kapcsolatosan nyújtottak tájékoztatást, illetve erősítették meg a fentiekben ismertetett körülményeket. A jelentés és a feljelentés ugyan utal arra, hogy a panaszos a rendőrök kiérkezésekor a folyósón is kiabált, de főképpen a tárgyalóteremben lezajlott eseményeket részletezi.

Ezzel szemben a rendőrkapitányság vezetőjének – a fenti dokumentumokhoz és az intézkedéshez képest nyilvánvalóan későbbi időpontban készült – tájékoztató levele, valamint a rendőrkapitányság közrendvédelmi osztályának mb. vezetője által nyújtott tájékoztatása szerint a panaszos cselekménye, amelyet a városi bíróság folyósóján és aulájában követett el, alkalmas volt a Szabs. tv. 142/A. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság szabálysértésének megállítására. Hivatkozott jogszabály 142/A. § (1) bekezdése a garázdaság szabálysértésének törvényi tényállását és az elkövetéssel járó jogkövetkezményeket rögzíti. E szerint, aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

Mindezek alapján a Testületnek elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy mely panaszosi magatartás – azaz a panaszos tárgyaló teremi viselkedése, avagy a bíróság folyósóján tanúsított magatartása – alapozta meg az előállítást.

Az intézkedés napján készült jelentés és a szabálysértési feljelentés kétségek nélkül elsőszámú dokumentumokként értékelendők az ügyben. Ezen dokumentumok történeti tényállása pedig a panaszos azon magatartását rögzíti elsősorban, amelyet a tárgyalóteremben tanúsított. Ezt erősíti meg azon körülmény is, hogy az intézkedő rendőrök a körülmények megismerése végett meghallgatták az intézkedő biztonsági őr, a tárgyalást vezető bírónőt és a tárgyalóteremben tartózkodó további két személyt, továbbá egy személyt, aki egy távolabbi tárgyaló teremben tartózkodott. Ezen személyek szintén a tárgyalóteremben tapasztaltakról számoltak be, illetve a panaszos tárgyalóteremben tanúsított magatartását minősítették.

Megjegyzendő, hogy a testületi megkeresés után az intézkedő rendőrök kiegészítő jelentésükben leírták ugyan, hogy a panaszost tájékoztatták az előállítás indokáról, azaz arról, hogy szabálysértést követett el és az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának második fordulata alapján előállítják. Azt azonban, hogy milyen szabálysértést követett el a panaszos, illetve, hogy ennek kapcsán mit közöltek vele, nem derül ki sem az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésből, sem a kiegészítő rendőri jelentésből. Mindössze a szabálysértési feljelentés és az intézkedés után, a Testületi megkeresésre készült rendőrkapitányi tájékoztató levél, valamint közrendvédelmi osztály mb. vezetőjének tájékoztatása tartalmazza a Szabs. tv. 142/A. § (1) bekezdését, azaz a garázdaság szabálysértésének elkövetését. Ismételten szükséges utalni arra, hogy a szabálysértési feljelentés a panaszosi magatartást illetően mindenképp a tárgyalóteremben történeteket rögzíti, mindössze következő szerepel a panaszos azt követő viselkedéséről: „A helyszínre érkezésemkor is a személy folyamatosan kiabált, azt többszöri felszólításomra sem hagyta abba.”.

A Testület a fentiek alapján úgy ítélte meg, hogy a rendőrség a panaszos tárgyalóteremben tanúsított magatartása miatt döntött az előállítás foganatosítása mellett, ezért a panaszos ezen magatartását értékelte a tekintetben, hogy az megfelelő alapot teremtett-e a további intézkedéshez, azaz az előállítás foganatosításához.

Megállapítható, hogy a megismert körülmények alapján indokoltan döntöttek a járőrök a panaszos előállítása mellett, ugyanakkor nem a megfelelő jogalapra hivatkozással tették azt. A Testület álláspontja szerint a panaszos viselkedése – anélkül, hogy akár szabálysértés, akár a bűncselekmény elkövetése kérdésében a Testület érdemben állást foglalna – nem a garázdaság elkövetésének szabálysértését, hanem a hatóság eljárásának megzavarása vétségének gyanúját vethette fel. A Btk. 242/B. § (1) bekezdése kimondja: „Aki olyan kihívóan közösséggel szemben vagy erőszakos magatartást tanúsít, amely a bíróság vagy egyéb hatóság eljárását megzavarja vagy akadályozza, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” Erre elsősorban a fentiekben ismertetett körülmények, maga a panaszosi előadás – amelyben kifejtette, hogy valóban rácsapott a bírói pulpitusra –, illetve azon figyelmen kívül semmiképpen sem hagyható tény engedett következtetni, miszerint a rendőrség 2011. december 6-án megszüntette a panaszossal szemben a garázdaság szabálysértése miatt indított eljárást szabálysértés hiánya miatt, és egyidejűleg az ügy áttétele mellett döntött büntetőeljárás lefolytatása céljából. Figyelembe veendő az is, hogy a garázdaság, mind szabálysértési, mind vétségi alakzatban szubszidiárius tényállás, azonban jelen esetben az alkalmazandó, lex specialis a Btk. 242/B. §-a. Azaz a panaszost annak érdekében állították elő, majd vették szabálysértési őrizetbe 2011. december 5-én 11 óráig, hogy a bíróság gyorsított eljárás keretében ítéletet hozzon, ugyanakkor nyilvánvalóan nem került erre sor, sőt mi több a szabálysértési eljárás megszüntetéséről szóló határozatot is csak 2011. december 6-án hozta meg a rendőrség, mint az eljárást előkészítő hatóság.

A Testület ezért úgy foglalt állást, hogy a panaszos előállítása ugyan indokolt volt, azonban ahhoz megfelelő jogalapot az Rtv. 33. § (2) bekezdése b) pontja teremtett volna Ezen rendelkezés értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerinti előállítási ok – megjegyzendő, hogy a rendőrség által megjelölt előállítási ok is ide sorolandó – alapján a rendőrség az érintett személyt mindössze előállíthatja, vagyis a jogszabályhely csupán a lehetőséget biztosítja az előállításhoz és az adott esetben az intézkedő rendőr diszkrecionális jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy valóban feltétlenül szükséges-e annak foganatosítása. Azon kérdés megítéléséhez, hogy a rendőrség megalapozottan döntött-e a panaszos előállítása mellett, az Rtv. 15. §-ában előírt arányossági követelmény ad eligazítást. A rendelkezés értelmében „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

A Testület ezen kérdés kapcsán úgy foglalt állást, hogy az előállítás foganatosítása alkalmas eszközként szolgált, hiszen az intézkedő rendőrök azt tapasztalhatták a helyszíni elmondások alapján, hogy a panaszos többszöri – mind bírói, mind biztonsági őri – felszólítás ellenére akadályozta a tárgyalás menetét, amelyet követően, mivel a panaszos önként nem hagyta el a tárgyalótermet, biztonsági őrök vezették ki onnan. A panaszos viselkedése a kikerülő járőrök előtt sem változott meg.

A Testület álláspontja szerint – panaszos cselekményének érdemi minősítése nélkül – a vizsgált esetben az intézkedő rendőrök megalapozottan döntöttek a panaszos előállítása mellett, azzal tehát nem sértették a panaszost személyi szabadságában. Az előállítás

jogalapjának nem megfelelő megjelölése miatt sérült ugyanakkor a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, amely sérelmet súlyos fokúnak ítélte meg a Testület. A súlyos alapjogsérelmet megalapozó körülményként volt értékelendő ugyanis azon tény, hogy az előállításra a panaszos magatartásának nem megfelelő minősítése okán került sor, és ebből kifolyólag előállításának következménye – amelynek jogszerűsége kérdésében ugyan a Testületnek nincsen hatásköre állást foglalni – egy még súlyosabb személyi szabadságot korlátozó intézkedés lett, azaz a szabálysértési őrizet, amely őrizet szinte érdemi eljárási cselekmény lefolytatása nélkül zárult le. A Testület megítélése szerint a megfelelő – és egyben a kevésbé jogkorlátozó – eljárási módot az jelentette volna, hogy ha a panaszost előállítása során a körülményekről szintén meghallgatják, és a meglévő, valamint a panaszosi előadás függvényében döntenek a további eljárási lépésekről.

Szükséges ismételtlen megjegyezni, hogy maga a szabálysértési őrizetbe vétel elrendelésének és a szabálysértési őrizetbe vételt elrendelő határozat közlését követő eseményeknek (befogadás, gyógyszerek adagolása, körülmények) a vizsgálata a Testület hatáskörén kívül eső kérdések, ezért a panaszos azon kifogásainak vizsgálata a Testületnek nem állt módjában.

2) A Testület ezután azt kísérte meg tisztázni, hogy a panaszos megkapta-e a szükséges tájékoztatást az előállítás okáról és céljáról.

Az Rtv. 20. §-a rögzíti a szolgálati fellépés módjára vonatkozó rendelkezéseket. Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A fent idézett jogszabályhely tehát kötelezettségként írja elő a rendőrök részére az alkalmazni kívánt intézkedések – így jelen esetben a panaszos előállítása – tényének és céljának közlését, amelyet az intézkedés kezdetekor vagy – amennyiben az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti – azt követően kell megtenni.

A rendőrség tájékoztatása szerint az eljáró rendőrök tájékoztatták a panaszost előállításának okáról és céljáról, mégpedig arról, hogy szabálysértést követett el, ezért az Rtv. 33. (2) bekezdés f) pontjának második fordulata alapján a rendőrkapitányságra előállítják. A panaszos ugyanakkor cáfolta ezt, előadta, hogy nem közöltek vele semmit, sem a bíróságon, sem pedig a rendőrségen.

A fent ismertetett állítások között meghúzódo feloldhatatlan ellenét miatt nem volt megállapítható, hogy a jogszabályi előírások szerint közölték-e az eljáró rendőrök a panaszossal előállításának okát és célját vagy sem, ezért e tekintetben a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem volt megállapítható.

3) A panaszos kifogásolta továbbá azt, hogy lányát az intézkedésről nem értesítették.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése a következőket mondja ki: „A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e

jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.” Ezen törvényhely kötelezően előírja tehát, hogy – az Rtv. 97. §-a h) pontja szerinti – fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A Testület kifejezett kérdésére – azaz, hogy biztosították-e panaszos számára a hozzátartozó vagy más személy (jogi képviselő) kiértesítését – a rendőrség azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy az őrizetbe vétel elrendeléséről szóló határozat – amelyet egyébként a rendőrség meg is küldött a Testületnek – rögzíti, hogy a panaszos lánya érdeklődött a telefonon a rendőrségen édesanyja felől, akivel az ügyeletes tiszt közölte az őrizetbe vétel tényét. Ugyanezen határozat szerint a panaszos kérte a védő kirendelését, ami meg is történt. A rendőrség ugyanakkor annak bizonyításaként, hogy az Rtv. 18. § (1) bekezdésének követelménye teljesült volna semmilyen nyilatkozatot, illetve dokumentumot nem bocsátott a Testület rendelkezésére. Ebből kifolyólag azt sem lehetett tisztázni, hogy a rendőrség a hozzátartozó vagy más személy értesítésével kapcsolatos kötelezettségének – így a panaszos e tekintetben történő tájékoztatásának és nyilatkoztatásának – eleget tett volna. Ugyanakkor a rendőrség fenti válasza – azaz, hogy a panaszos lánya kereste meg a rendőrséget telefonon, és ekkor tájékoztatták az őrizetbe vétel tényéről – valamint azon körülmény alapján, miszerint a rendőrség az ilyen esetben szokásos, érintett által tett nyilatkozatot nem bocsátotta a Testület rendelkezésére, **a Testület arra következtetett, hogy az Rtv. 18. § (1) bekezdésében foglaltak nem teljesültek, ami miatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a vizsgált ügyben a panaszos előállítása magatartása okán szükséges és indokoltnak mutatkozott, ezért pedig nem sérült a személyes szabadsághoz való joga, ugyanakkor a rendőrség tévesen jelölte meg az előállítás jogalapját, ami miatt súlyosan sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A hozzátartozó vagy más személy Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján történő kiértesítésének elmulasztása miatt szintén sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, ugyanakkor az előállítás oka és célja közlése kapcsán alapjogsérelem nem volt megállapítható. A Testület álláspontja szerint a megállapított jogsérelem mértéke – különösen az, hogy a panaszos előállítása egy sokkal súlyosabb szabadságkorlátozáshoz vezetett – eléri azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelemet, megállapító állásfoglalását megalapozza, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – a Testület az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2012. július 23.

Dr. Juhász Imre
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET